

For mennesker med handicap er RETTIGHEDER INGEN SELVFØLGE

Menneskerettighederne bliver overtrådt over alt i verden. Mette Hald Hundewadt er frivillig i Amnesty International, der kæmper for at forhindre overtrædelserne. Hun synes, at mennesker med handicap også skal have en plads i Amnestys kamp

METTE HALD HUNDEWADT er aktiv i Amnesty International (AI) og medlem af Dansk Handicap Forbund.

Medlemskabet af AI stammer helt tilbage fra midt i 1960'erne, og da hun for ca. 8 år siden blev kørestolsbruger, begyndte hun at interessere sig for, hvordan det ser ud med rettigheder for mennesker med handicap rundt i verden. Det ser ikke godt ud.

Mennesker med handicap diskrimineres mange steder og har ikke samme rettigheder som andre borgere. Børn med handicap kommer ofte ikke i skole, både på grund af manglende tilgængelighed og en holdning til, at det nok ikke er nødvendigt.

Kampen for menneskerettigheder er vigtig for Mette Hald Hundewadt, der har været frivillig i Amnesty siden 1960'erne. Foto Lars Bahl

Kvinder med handicap udsættes for vold og seksuelle krænkelser, og mange steder i verden er holdningen, at mennesker med handicap er ringere end andre mennesker.

Og vi behøver ikke at gå langt væk. En rapport om handicapforhold i Serbien slår fast, at forholdene for især børn med handicap er højst kritisable.

“Der var rækker af metaltremmesenge med teenagere og unge mennesker. De var lammede og seneliggende, mange af dem var lagt på plasticmadrasser, nøgne fra livet og ned, kun dækket med et lagen, så personalet nemt kunne gøre rent efter urin- og afføringsinkontinens. Personalet fortalte, at de unge også spiste og tilbragte al deres tid i tremmesengene. De kommer aldrig ud.”
(Kilde: *Torment not Treatment. Mental Disability Rights International, 2007*).

Det er kun en af mange historier, som Mette Hald Hundewadt er stødt ind i via sit arbejde i Amnesty.

Arbejdet i Amnesty

Mette Hald Hundewadt har været aktiv i Amnesty Danmark i mange år, næsten siden organisationens start i 1964, hvor få ildsjæle lavede alt lige fra at slikke frimærker til at diskutere og fastlægge strategier. Mettes vej ind i Amnesty gik via et møde med hendes senere mand, Erik Hundewadt.

Mette var under uddannelse som bibliotekar, boede i Århus og blev vartet op af Erik. “Jeg inviterede på middag, og da jeg boede på klubværelse uden de store køkkenfaciliteter, bestemte jeg mig for at servere appelsiner til dessert. Da desserten kom, kiggede Erik på appelsinerne og sagde: “Dem må du aldrig mere købe.”

Grunden var, at appelsinerne var mærket “Outspan”, og det betød, at frugten kom fra Sydafrika. Det var

Mette Hald Hundewadt fremviser sammen med andre medlemmer Amnesty lokalforening på Frederiksberg miniplakater med billeder af fængslede indianere i Mexico. Dernæst blev billedet sendt til de fængslede, deres pårørende og til myndigheder - en måde at vise solidaritet med folk, der er uretfærdigt fængslet. Privatfoto.

under apartheidstyret, og Erik var som mange andre en del af den voksende forbrugerskare, der ikke ville støtte regimet ved at købe varer derfra. Erik kæmpede tillige for sine synspunkter i AI, som for nylig var startet i Danmark. Mette fik interesse for området og meldte sig også ind.

Dengang arbejdede AI udelukkende med enkeltpersoner. De tog sager op om overtrædelser af menne-

skerettigheder og støttede samvittighedsfanger. Medlemmerne skrev breve til fangerne, samlede penge ind og påvirkede politikere, og Mette Hundewadt arbejdede med sager fra såvel apartheidstyret i Sydafrika som politiske fanger i blandt andet Sovjetunionen, Zanzibar og Mexico.

Mexico

Mette Hald Hundewadt fik lidt tilfældigt en særlig interesse for Mexico. Hun besøgte landet første gang på sølvbryllupsrejse, og da hun var medlem af AI, blev der arrangeret et møde mellem hende og aktivister, der arbejdede med menneskerettigheder. Det førte til mange og jævnlige kontakter, og til at Mette lærte at tale spansk. I en årrække var hun Mexico-koordinator i Amnesty.

“I AI's internationale sekretariat i London arbejder en række forskere med speciale i hver sit land fortæller Mette. “Når man finder ud af, at et menneske bliver truet eller uretfærdigt fængslet, sætter man en kampagne i gang. Man støtter vedkommende på flere forskellige måder, bl.a. ved at skrive breve til

DANSK HANDICAP FORBUND NYT MEDLEM I AMNESTY

Dansk Handicap Forbunds ulandssekretariat og Mette Hald Hundewadt mødtes i oktober for at diskutere fælles arbejdsområder. Det resulterede i, at Dansk Handicap Forbund meldte sig ind i Amnesty International(AI) og deltager i Als landsmøde.

Konsulent Michael Nylandssted Larsen, Dansk Handicap Forbund siger: “Vi kan lære af hinandens arbejde og bruge hinanden i kampen for menneskerettigheder - og så for mennesker med handicap.”

myndighederne eller sende hilsener til den fængslede. Det gør faktisk en forskel, og over for et land som Mexico, er det ikke umuligt at komme igennem,” fortæller hun.

“Jeg holder utrolig meget af Mexico. Jeg har været der rigtig mange gange – også efter jeg blev kørestolsbruger. Tilgængeligheden er ikke optimal, men de er søde og hjælpsomme og bærer gerne rundt på mig.”

Menneskerettighederne har det dog heller ikke for godt i Mexico, og mennesker med handicap er også her udsatte. En af de historier, Mette fortæller, handler om Germán Mendoza Nube, aktiv i lærernes fagforening i den mexicanske delstat Oaxaca og kørestolsbruger:

“Germán blev arresteret uden for sit hjem den 9. august 2006 af en gruppe uidentificerede bevæbnede mænd. Han blev holdt i isolation i tre dage uden adgang til tilstrækkelig lægehjælp, før han blev overført til et statsligt fængsel. Han er lammet, sidder i kørestol, bruger kateder, som i flere dage ikke blev tømt samt lider af sukkersyge. Da han ikke fik den nødvendige medicin eller mad steg blodsukkeret til et kritisk punkt. Selvom han kort blev bragt til hospitalet og hans tilstand forbedredes, tillod betjentene ikke hospitalspersonalet at give ham tilstrækkelig medicinsk behandling eller kontakte hans familie.

Efter næsten tre måneder i fængslet blev Germán uventet fløjet til Mexico City og løsladt i forbindelse med forhandlingerne mellem indenrigsministeriet og de demonstrerende lærere.”

Amnesty bør også interessere sig for handicap

Historien viser, hvor vigtigt det er, at organisationer som Amnesty holder øje med menneskerettighederne i hele verdenen, og når mennesker med handicap udsæt-

På en af Mettes mange rejser til Mexico mødte hun denne skopudser. En retarderet mand, som forsøger at overleve ved at pudse turisternes sko. “Han pudsede både sko og strømper og fødder og havde lært at sige “Shoo shine” – og det hviskede han igen og igen, mens han pudsede løs,” fortæller hun. Privatfoto.

tes for overgreb, synes Mette Hald Hundewadt, det er naturligt, at Amnesty også tager det op. Helt så naturligt, oplever hun ikke, det er for Amnesty.

“Jeg synes ikke AI sætter fokus på handicap, og det synes jeg, man skal, for der bliver lyttet til en organisation som AI, og den kan påvirke myndighederne. For et par år siden var der en stor kampagne for at få inkluderet forbud mod tortur ind i dansk lovgivning. Det lykkedes. I dag kunne man måske forestille sig, at AI kunne lave en kampagne for at få tillægsprotokollen til FN’s handicapkonvention vedtaget.”

Amnestys arbejde for menneskerettighederne er vigtigt og en vigtig del af Mette Hundewadts verdensopfattelse, så hun fortsætter arbejdet, men vil også fortsætte sin kamp for at få handicapaspektet ind i Als arbejde. AI kører faktisk en bred kampagne kaldet “Demand dignity” (Forlang værdighed). Her kunne handicapaspektet fint passe ind, synes Mette, der var meget skuffet over, at foreningens blad ikke ville optage en artikel om diskrimination mod mennesker med handicap. Hun synes, det kniber med medlemsdebatten i foreningen. ■

FRIVILLIGT ARBEJDE OG TILGÆNGELIGHED

Det er EU’s frivillighedsår i år. Mange danskere arbejder som frivillige, og det vil mennesker med handicap også gerne. Dårlig tilgængelighed til gamle bygninger sætter dog i nogle tilfælde en stopper for det.

Amnesty, hvor Mette Hald Hundewadt er frivillig, holder til i en gammel bygning i det indre København. Mette fortæller: “Als sekretariat ligger på 4. og 5. sal i en gammel bygning. Der er en MEGET lille elevator, som jeg kan klemme mig ind i, hvis jeg kommer i min manuelle kørestol og tager pedalerne af, men foran elevatoren er der en mindre trappe. Foreningen har anskaffet en rampe, som kan lægges ud, hvis jeg beder om det i forvejen. Der er ikke handicaptolet. Årsmøderne finder som regel sted på Nyborg Strand, hvor der er pæne adgangsforhold.”

Så vil man som kørestolsbruger være frivillig i Amnesty kan det lade sig gøre - for nogle - og med lidt besvær.